

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński (przewodniczący)

SSN Adam Roch (sprawozdawca)

SSN Stanisław Stankiewicz

Protokolant Weronika Woźniak

przy udziale prokuratora del. do Prokuratury Krajowej Jerzego Kopcia,
w sprawie **M. L.**

skazanego z wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 25 września 2025 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego - na niekorzyść

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 17 lutego 2025 r., sygn. akt II K 783/24,

**uchyla zaskarżony wyrok łączny i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania.**

Adam Roch

Igor Zgoliński

Stanisław Stankiewicz

UZASADNIENIE

M. L. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 28 października 2020 r., w sprawie sygn. II K 237/20 za czyn popełniony w dniu 3 października 2019 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
2. Sądu Rejonowego w Braniewie z dnia 30 listopada 2020 r., w sprawie sygn. II K 518/20 za czyn popełniony w dniu 4 lutego 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
3. Sądu Rejonowego w Rawiczu z dnia 17 grudnia 2020 r., w sprawie sygn. II K 407/20 za czyn popełniony w dniu 21 października 2019 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;
4. Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 18 grudnia 2020 r., w sprawie sygn. II K 1463/20 za ciąg przestępstw popełniony w dniu 7 i 8 stycznia 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;
5. Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 10 lutego 2021 r., w sprawie sygn. IV K 698/20 za czyn popełniony w dniu 11 maja 2019 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności;
6. Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 25 lutego 2021 r., w sprawie sygn. II K 206/21 za czyn popełniony w dniu 19 września 2019 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności;
7. Sądu Rejonowego w Wałczu z dnia 12 marca 2021 r., w sprawie sygn. II K 412/20 za czyn popełniony w dniu 12 lutego 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
8. Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 16 marca 2021 r., w sprawie sygn. II K 647/20 za czyn popełniony w dniu 20 grudnia 2019 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
9. Sądu Rejonowego w Głubczycach z dnia 20 kwietnia 2021 r. w sprawie sygn. II K 286/20 za czyn popełniony w dniu 5 lutego 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

10. Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 1 czerwca 2021 r., w sprawie sygn. II K 995/20 za czyn popełniony w dniu 19 grudnia 2019 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
11. Sądu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 28 lipca 2021 r., w sprawie sygn. II K 288/21 za czyn popełniony w dniu 25 września 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
12. Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 5 sierpnia 2021 r., w sprawie sygn. II K 575/21 za czyn popełniony w dniu 21 czerwca 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności;
13. Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie sygn. II K 810/20 za czyn popełniony w dniu 20 września 2019 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz na mocy art. 33 § 2 k.k. karę łączną 80 stawek dziennych po 10 złotych;
14. Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 27 września 2021 r., w sprawie sygn. II K 550/21 za czyn popełniony w okresie od 28 listopada 2020 r. do 5 grudnia 2020 r. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, przekształconą postanowieniem Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku na mocy art. 2a § 1 k.w. na karę 30 dni aresztu;
15. Sądu Rejonowego w Łomży z dnia 8 października 2021 r. w sprawie sygn. II K 667/21 za czyn popełniony w dniu 8 października 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności;
16. Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 22 października 2021 r., w sprawie sygn. II K 117/21 obejmującą: karę 1 roku pozbawienia wolności wymierzoną za ciąg przestępstw z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. popełniony w okresie 5 marca 2020 roku do 24 maja 2020 roku oraz karę 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 5 marca 2020 roku, zaś po połączeniu kar jednostkowych wymierzono karę łączną 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności;
17. Sądu Rejonowego w Mielcu z dnia 26 października 2021 r. w sprawie sygn. II K 455/21 za czyn popełniony w dniu 2 listopada 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

18. Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 22 listopada 2021 r., w sprawie sygn. II K 1174/21 za czyn popełniony w okresie od 5 lutego 2020 r. do 10 lutego 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
19. Sądu Rejonowego w Lublińcu z dnia 9 grudnia 2021 r., w sprawie sygn. II K 434/21 za czyn popełniony w dniu 23 września 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności;
20. Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 14 stycznia 2022 r., w sprawie sygn. II K 1441/21 obejmującego karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności wymierzoną za przestępstwo z art. 190a § 2 k.k. popełnione w dniu 21 kwietnia 2021 r. oraz karę 8 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 275 § 1 k.k. popełniony w okresie od 15 kwietnia 2021 r. do 29 kwietnia 2021 r., gdzie połączono kary jednostkowe pozbawienia wolności i wymierzono karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
21. Sądu Rejonowego w Sopocie z dnia 19 stycznia 2022 r., w sprawie sygn. II K 428/21 obejmującego: karę 8 miesięcy pozbawienia wolności wymierzoną za przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniach 18 października 2019 r. i 24 października 2019 r. oraz karę 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 16 grudnia 2020 r., gdzie połączono kary jednostkowe pozbawienia wolności i wymierzono karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;
22. Sądu Rejonowego w Płocku z dnia 16 lutego 2022 r., w sprawie sygn. VII K 25/21 za czyn popełniony w dniu 5 marca 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. na karę 200 stawek dziennych grzywny po 10 złotych;
23. Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 21 kwietnia 2022 r., w sprawie sygn. IX K 20/22 za ciąg przestępstw popełnionych w dniu 21 grudnia 2020 r. i 22 grudnia 2020 r. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności; postanowieniem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 1 października 2023 r. na mocy art. 2a § 1 k.w. na karę 30 dni aresztu;
24. Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 30 czerwca 2022 r., w sprawie sygn. II K 270/22 za czyn popełniony w okresie od 9 grudnia 2020 r. do 18 grudnia 2020 r.

- z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
25. Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 25 lipca 2022 r., w sprawie sygn. II K 600/22 za ciąg przestępstw z art. 190a § 2 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz z art. 190a § 2 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 273 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w okresie od 20 kwietnia 2021 r. do 22 kwietnia 2021 r. oraz od 21 kwietnia 2021 r. do 29 kwietnia 2021 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności;
26. Sądu Rejonowego w Turku z dnia 31 sierpnia 2022 r., w sprawie sygn. II K 317/22 za czyn popełniony w dniu 23 stycznia 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
27. Sądu Rejonowego w Nowym Sączu z dnia 6 września 2022 r. w sprawie sygn. II K 687/21 za czyn popełniony w dniu 23 września 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
28. Sądu Rejonowego w Kołobrzegu z dnia 21 września 2022 r., w sprawie sygn. II K 194/22 za czyn popełniony w dniu 8 czerwca 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
29. Sądu Rejonowego w Szamotułach z dnia 4 października 2022 r., w sprawie sygn. II K 134/22 za czyn popełniony w dniu 4 lutego 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
30. Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 4 listopada 2022 r., w sprawie sygn. II K 895/22 za ciąg przestępstw popełnionych w dniu 4 stycznia 2021 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;
31. Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 7 listopada 2022 r., w sprawie sygn. II K 1154/22 za czyn popełniony w dniu 7 listopada 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności;
32. Sądu Rejonowego w Miechowie z dnia 8 listopada 2022 r., w sprawie sygn. II K 211/22 za czyn popełniony w dniu 5 marca 2020 r. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności;

33. Sądu Rejonowego w Drawsku Pomorskim z dnia 15 listopada 2022 r. w sprawie sygn. II K 597/22 obejmującego karę 1 roku pozbawienia wolności wymierzoną za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 5 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w okresie od 5 stycznia 2021 r. do 10 stycznia 2021 r. oraz karę 1 roku pozbawienia wolności za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w okresie od 19 stycznia 2021 r. do 21 stycznia 2021 r., gdzie połączono wymierzone kary pozbawienia wolności i wymierzono karę łączną 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności;
34. Sądu Rejonowego w Opocznie z dnia 19 stycznia 2023 r., w sprawie sygn. II K 735/20 za czyn popełniony w dniu 10 lutego 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
35. Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej z dnia 15 lutego 2023 r., w sprawie sygn. II K 15/23 za czyn popełniony w dniu 2 lutego 2021 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 1 roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;
36. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 17 maja 2021 r., w sprawie sygn. III K 1899/20 za czyn popełniony w dniu 20 grudnia 2019 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
37. Sądu Rejonowego w Drawsku Pomorskim z dnia 6 września 2023 r., w sprawie sygn. II K 330/23 za czyn popełniony w dniu 12 stycznia 2021 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
38. Sądu Rejonowego w Człuchowie z dnia 26 lutego 2024 r., w sprawie sygn. II K 375/23 za czyn popełniony w dniu 2 października 2019 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
39. wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej z dnia 22 stycznia 2024 r. w sprawie sygn. II K 230/23, którym połączono kary opisane w punktach: 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 37, 38, 39 i wymierzono karę łączną 8 lat pozbawienia wolności (wyrok ten uprawomocnił się 3 czerwca 2024 r.);

40. Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 15 kwietnia 2024 r., w sprawie sygn. II K 2007/23 za czyn popełniony w dniu 6 lipca 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
41. Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 25 lipca 2024 r., w sprawie sygn. IX K 642/24 za czyn popełniony w dniu 20 lipca 2020 r. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrokiem łącznym z dnia 17 lutego 2025 roku, sygn. II K 783/24, Sąd Rejonowy w Kielcach:

1. stwierdził, że wyrok łączny Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej z dnia 22 stycznia 2024 roku w sprawie sygn. II K 230/23 utracił moc;
2. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. oraz na mocy art. 91 § 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie w dniu 24 czerwca 2020 roku ustawy z 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. 2020. 1086) w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył skazanemu M. L. kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności orzeczone w sprawach: II K 206/21, II K 237/20, II K 518/20, II K 407/20, II K 1463/20, IV K 698/20, II K 412/20, II K 647/20, II K 286/20, II K 995/20, II K 810/20, II K 317/22, II K 134/22, II K 735/20, II K 375/23 i III K 1899/20 i uznając, iż stanowią one ciąg przestępstw, o którym stanowi art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę łączną 5 lat pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. oraz na mocy art. 91 § 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie w dniu 24 czerwca 2020 roku ustawy z 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. 2020. 1086) w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył skazanemu M. L. kary pozbawienia wolności orzeczone w sprawach: II K 288/21, II K 575/21, II K 667/21, II K 455/21, II K 1174/21, II K 434/21, II K 270/22, II K 687/21, II K 194/22,

- II K 895/22, II K 1154/22 i II K 211/22 i uznając, iż stanowią one ciąg przestępstw, o którym stanowi art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;
4. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. oraz art. 85 § 1, 2 i 3 k.k, art. 85a k.k. i art. 86 § 1 i 4 k.k. i art. 91 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie w dniu 24 czerwca 2020 roku ustawy z 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. 2020. 1086) w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył skazanemu M. L. kary łączne pozbawienia wolności orzeczone w punktach 2 i 3 oraz kary łączne pozbawienia wolności i kary pozbawienia wolności wymierzone skazanemu w sprawach o sygn. II K 117/21, II K 1441/21, II K 428/21, II K 600/22, II K 597/22, II K 330/23, II K 2007/23 i IX K 642/24 i wymierzył mu karę łączną 8 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
 5. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. oraz art. 85 § 1, 2 i 3 k.k, art. 85a k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie w dniu 24 czerwca 2020 roku ustawy z 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. 2020. 1086) w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył orzeczone skazanemu M. L. kary grzywny orzeczone w sprawach II K 810/20 oraz VII K 25/21 i wymierzył mu karę łączną 220 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych;
 6. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach podlegających połączeniu pozostawił do odrębnego wykonania.

Kasację od powyższego rozstrzygnięcia na korzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku łącznego naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, to jest art. 575 § 1 k.p.k., art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 91 § 3 k.k. i art. 85 § 2 k.k. w zw. z art. 86 § 4 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 23 czerwca 2020 r., polegające na bezpodstawnym przyjęciu (w pkt. 1 sentencji rozstrzygnięcia), że wyrok łączny Sądu

Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej z dnia 22 stycznia 2024 r., sygn. akt II K 230/23 utracił moc i wadliwym połączeniu (w pkt. 2 i 3 orzeczenia), na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. i art. 91 § 3 k.k., wykonanych i niewykonanych kar pozbawienia wolności oraz kary ograniczenia wolności i uznaniu ich za dwa ciągi przestępstw (w rozumieniu art. 91 § 1 k.k.) i orzeczeniu w ich miejsce dwóch kar łącznych pozbawienia wolności, w wymiarze: 5 lat (pkt 2) i 3 lat (pkt 3), a następnie, na podstawie art. 85 § 1, 2 i 3 k.k., art. 85a k.k., art. 86 § 1, 2 i 4 k.k. oraz art. 91 § 2 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do 23 czerwca 2020 r.) połączeniu ich z innymi karami łącznymi i jednostkowymi pozbawienia wolności i orzeczeniu w ich miejsce jednej kary łącznej 8 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a nadto połączeniu dwóch kar jednostkowych grzywny, orzeczonych w sprawach o sygn. akt II K 810/20 i VII K 25/21 oraz wymierzeniu kary łącznej grzywny w wysokości 220 stawek dziennych po 10 zł każda w sytuacji, gdy wyrok łączny o sygn. akt II K 230/23 nie utracił mocy, a łączeniu – zgodnie z zastosowanym porządkiem prawnym – podlegały wymierzone i niewykonane jeszcze kary pozbawienia wolności: łączna 8 lat (orzeczona w sprawie o sygn. akt II K 230/23) i dwie jednostkowe: 10 miesięcy (orzeczona w sprawie o sygn. akt II K 2007/23) oraz 4 miesięcy (orzeczona w sprawie o sygn. akt IX K 642/24), a nadto brak było podstaw do utworzenia kary łącznej grzywny, gdyż w tym zakresie w obrocie prawnym istniało już prawomocne rozstrzygnięcie, zawarte w wyroku łącznym z dnia 22 stycznia 2024 r.

Podnosząc powyższy zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego zainicjowała kontrolę kasacyjną zaskarżonego wyroku łącznego, która skutkowałą jego uchyleniem i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji. Stało się to jednak na skutek okoliczności stwierdzonych przez Sąd Najwyższy z urzędu, albowiem skarżący w wywiedzionym środku odwoławczym nie dostrzegł zaistniałego w sprawie uchybienia o randze bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Zgodnie z art. 536 k.p.k., Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację co do zasady w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, ale także w zakresie szerszym – w wypadkach określonych

w art. 435, 439 i 455 k.p.k. Okoliczności wskazane w tym przepisie zaistniały w niniejszym postępowaniu, gdyż wyrok Sądu Rejonowego w Kielcach obarczony był bezwzględną przesłanką odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

Nie ulega wątpliwości, że problem powagi rzeczy osądzonej może wystąpić w procesie karnym nie tylko przy orzekaniu w przedmiocie odpowiedzialności za popełniony czyn, ale także w odniesieniu do wydania wyroku łącznego. Na tle powyższego zauważyć trzeba, że wymierzenie nowej kary łącznej w nowym wyroku łącznym zasadne jest wówczas, gdy w brany pod uwagę zbiegu realnym przestępstw i w sekwencji wyroków stanowiących podstawę do orzeczenia kary łącznej pojawiają się nowe elementy, których nie brano pod uwagę w poprzednim wyroku łącznym. Jeśli nowe (lub istniejące, ale nieznane) elementy nie zaistnieją, to orzeczenie zawarte w wydanym wcześniej wyroku łącznym jest wiążące, gdyż późniejszy wyrok łączny obejmujący te same skazania narusza powagę rzeczy osądzonej i jest dotknięty wadą w postaci bezwzględnej przyczyny odwoławczej przewidzianej w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. (wyrok SN z dnia 27 września 2023 r., IV KK 109/23, Lex 3608801). Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreśla, że w wypadku gdy wobec tej samej osoby zapadły dwa prawomocne wyroki łączne, obejmujące te same skazania, które objęte były tym węzłem w wyroku, który uprawomocnił się wcześniej, drugi z tych wyroków dotknięty jest w tym zakresie rażącym naruszeniem prawa, zaliczanym do tzw. bezwzględnych przyczyn uchylenia orzeczenia, przewidzianym w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. określanym jako naruszenie powagi rzeczy osądzonej (art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.). Taka sytuacja stanowi ujemną przesłankę procesową, przewidzianą w przepisie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., w zakresie wydania kolejnego orzeczenia w tym przedmiocie w przypadku, gdy w orzeczeniu wydawanym później miało dojść do rozstrzygnięcia tego czy dokładnie te same skazania za czyny jednostkowe spełniają warunki do objęcia ich węzłem kary łącznej w wyroku łącznym (por. wyrok SN z 30 listopada 2011 r., II KK 149/11, OSNKW 2011/12, poz. 113). W konsekwencji stwierdzić stanowczo należy, iż **powaga rzeczy osądzonej zachodzi wówczas, gdy w wyroku łącznym wymierzono karę łączną obejmującą kary jednostkowe orzeczone wobec skazanego, wobec którego zapadł uprzednio prawomocny wyrok łączny, który pochłoniął kary jednostkowe z tych samych wyroków podlegających połączeniu** (por. wyroki SN

z dni: 21 maja 2008 r., V KK 147/08, OSNwSK 2008, poz. 1135; 18 lutego 2005 r., V KK 458/04, Lex 159367; 13 maja 2015 r., V KK 75/15, Lex 1682550; 25 lipca 2007 r., V KK 168/07, OSNwSK 2007, nr 1, poz. 1722; 6 grudnia 2022 r., I KK 413/22, Lex 3455131; 27 marca 2024 r., V KK 361/23, Lex 3715997). **Dotyczy to także sytuacji, gdy sąd orzekający ponownie w postępowaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego uzna, że w poprzednim wyroku łącznym należało zastosować art. 91 § 3 k.k., ale karę w oparciu o ten przepis prawa materialnego wymierzy wyłącznie spośród skazań objętych wcześniejszą prawomocną karą łączną.** Kara orzekana wyrokiem łącznym na podstawie art. 91 § 3 k.k., w sytuacji, gdy sprawca został skazany dwoma lub więcej wyrokami za przestępstwa należące do ciągu przestępstw określonego w art. 91 § 1 k.k., jest karą łączną, której podstawę stanowią kary z osobna wymierzone za te przestępstwa (uchwała SN z dnia 30 września 2014 r., I KZP 20/14, OSNKW 2014, nr 11, poz. 81). W konsekwencji, **wydając nowy wyrok łączny, sąd orzekający nie jest uprawniony do określania na nowo ciągu przestępstw objętych w całości wcześniejszym wyrokiem łącznym i do wymierzania za ukształtowany przez siebie ciąg nowej kary. W takim wypadku, tj. przy braku ujęcia nowych skazań w utworzonym na nowo ciągu, dochodzi do naruszenia art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.** (por. argumentację zawartą w wyroku SN z dnia 30 kwietnia 2015 r., V KK 395/14, Lex 1710410 oraz wyroku SA w Białymstoku z dnia 6 grudnia 2012 r., II AKa 219/12, Lex 1271800; zob. także M. Gałązka (w:) A. Grześkowiak, K. Wiak (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2015, s. 590).

Wyrok łączny, tak jak każdy inny wyrok, zyskuje przymiot prawomocności formalnej i materialnej, tworząc stan rzeczy osądzonej. Jest oczywiste, że prawomocnością objęte są wszystkie zawarte w nim rozstrzygnięcia. Ponowne zatem wydanie wyroku łącznego czy rozstrzygnięcia o umorzeniu postępowania na podstawie art. 572 k.p.k., w zakresie tożsamyh wyroków jednostkowych, co do tych samych czynów tej samej osoby, narusza zakaz *ne bis in idem*. Respektowanie powagi rzeczy osądzonej w odniesieniu do prawomocnego wyroku łącznego zapewnia stabilność sytuacji prawnej osoby skazanej oraz pewność porządku

prawnego (por. postanowienie SN z dnia 19 maja 2011 r., I KZP 4/11, OSNKW 2011, nr 6, poz. 49).

W kontekście tego stwierdzić należy, że prawomocność wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej z dnia 22 stycznia 2024 r., sygn. II K 230/23, stanowiła dla Sądu Rejonowego w Kielcach przeszkodę do możliwości „rozerwania” prawomocności (*rei iudicatae*) tak określonej kary łącznej za skazania objęte wyrokami nim objętymi, dopóty nie pojawi się kolejne skazanie, które spełni warunek do objęcia orzeczonej nim kary z innymi karami wymierzonymi za czyny objęte klamrą wyroku łącznego (por. wyrok SN z dnia 26 października 2016 r., II KK 292/16, Lex 2141220). W realiach niniejszej sprawy uprzednio wydany wobec skazanego M.L. wyrok łączny Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej kompleksowo podsumowywał jego przestępczą działalność do dnia 3 czerwca 2024 roku, kiedy to orzeczenie owo zyskało walor prawomocności. Od tego czasu, do chwili wydania zaskarżonego kasacją rozstrzygnięcia, zapadły wobec M. L. dwa dalsze wyroki skazujące w sprawach Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku, sygn. II K 2007/23 oraz Sądu Rejonowego w Kielcach, sygn. IX K 642/24 (opisane w punktach 40 i 41 części wstępnej niniejszego uzasadnienia). Sąd *a quo* orzekł jednak w punktach II i III sentencji wyroku o połączeniu wyłącznie kar wymierzonych za czyny objęte prawomocnym już węzłem kary łącznej w poprzednim wyroku łącznym. Nie bacząc na to, że co do tej samej kwestii prawomocnie rozstrzygnięto, orzekał więc wprost co do tego samego, to jest odnośnie do tej samej kwestii, dotyczącej tej samej osoby, a zatem z naruszeniem *idem*, które oceniać należy na tym etapie postępowania w relacji już nie do przedmiotu rozpoznawania, ale do przedmiotu orzekania (por. uchwała SN z dnia 29 października 2012 r., I KZP 15/12, OSNKW 2012, nr 11, poz. 111). Analiza zaskarżonego wyroku jednoznacznie wskazuje, że dokonując nowych rozstrzygnięć odnośnie do kar łącznych pozbawienia wolności (punkty II i III sentencji wyroku) Sąd Rejonowy w Kielcach wszedł wyłącznie w materię objętą wcześniejszym prawomocnym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej, wydanym w sprawie o sygn. II K 230/23. Żadne z rozstrzygnięć objętych punktami II i III nie odnosi się do zmienionej (nowej) sytuacji skazanego M. L. , albowiem nie czyni przedmiotem zbiegu kar orzeczonych w sprawach II K 2007/23 i IX K 642/24. Sąd *a quo* w punktach II i III zaskarżonego wyroku dokonał

jedynie korekty rozstrzygnięć zawartych w prawomocnym wyroku łącznym wydanym w sprawie o sygn. II K 230/23, a podstawą jego działania nie były nowe wyroki skazujące – co było kluczowe w kontekście uznania naruszenia wcześniejszej prawomocności rozstrzygnięcia w tym zakresie. Wydanie więc orzeczenia w przedmiocie kar łącznych, obejmujących wyłącznie kary, co do których istnieje uprzednio wydany prawomocny wyrok łączny, musi zostać odczytane jako uchybienie o randze bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., i to także w przypadku, kiedy rozstrzygnięcie sądu zapadło na podstawie art. 91 § 3 k.k.

Analogicznym uchybieniem dotknięte jest też rozstrzygnięcie zawarte w punkcie V zaskarżonego wyroku, co słusznie wskazano w kasacji Prokuratora Generalnego. Dostrzec bowiem trzeba, że w wyroku łącznym wydanym w sprawie o sygn. II K 230/23 Sąd Rejonowy w Suchoj Beskidzkiej miał w optyce kary grzywnien wymierzone w sprawach II K 810/20 i VII K 25/21. W zakresie grzywny orzeczonej w sprawie II K 810/20 zdecydował o pozostawieniu jej do odrębnego wykonania, zaś w zakresie grzywny ze sprawy VII K 25/21 umorzył postępowanie (punkty II i III wyroku łącznego). Ponowne orzekanie w tej materii przez Sąd Rejonowy w Kielcach w zaskarżonym kasacją wyroku było niedopuszczalne z przyczyn wyeksponowanych we wcześniejszej części niniejszego uzasadnienia. Niezasadnie przy tym Prokurator Generalny stwierdził, że rozstrzygnięciu z punktu V – skutek wadliwego stwierdzenia, że wydany w sprawie II K 230/23 wyrok łączny stracił moc – nie można przypisać uchybienia z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. W kontekście tym nie można pomijać faktu, że wyrok łączny stanowi jedynie instytucję procesową, której celem jest realizacja prawa karnego materialnego w zakresie orzeczenia kary łącznej w stosunku do osoby skazanej prawomocnymi wyrokami różnych sądów na kary tego samego rodzaju, albo inne, podlegające łączeniu, albo środki karne, z uwagi na popełnienie ich w układzie temporalnym uzasadniającym stwierdzenie zbiegu realnego. Jak już wyżej wskazano, wyrok łączny korzysta z przymiotu prawomocności formalnej i materialnej. Przyjęcie poglądu, że przepis art. 575 § 1 k.p.k. rozumieć należy w ten sposób, iż w sytuacji, w której zachodzi potrzeba wydania nowego wyroku łącznego, z chwilą wydania takiego wyroku poprzedni wyrok łączny traci moc w całości, bez względu na materialną prawomocność poprzedniego

wyroku łącznego, prowadziłyby do zaprzeczenia formalnej i materialnej prawomocności wyroku łącznego oraz skutkowałyby zaakceptowaniem prymatu prawa procesowego nad prawem materialnym. Nie można wszak nie dostrzec, że w zakresie rozstrzygnięć z punktów II, III i V zaskarżonego wyroku, cel w postaci orzeczenia kar łącznych został zrealizowany już we wcześniejszym wyroku łącznym (II K 230/23 Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej), a rozstrzygnięcia w tym przedmiocie korzystają z przymiotu prawomocności. Przyjęcie odmiennego stanowiska prowadziłyby do niepewności w zakresie sytuacji prawnej skazanego i pozostawałyby w sprzeczności z założeniem racjonalności ustawodawcy.

Słusznie w judykaturze wskazuje się przy tym, że wydanie i uprawomocnienie się nowego wyroku łącznego wbrew przesłance powagi rzeczy osądzonej nie powoduje utraty mocy poprzedniego wyroku łącznego. W wypadku uchylenia wyroku łącznego wydanego z naruszeniem art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. wykonaniu podlega poprzedni wyrok łączny, gdyż nie utracił on mocy na podstawie art. 575 § 1 k.p.k. (por. wyrok SN z dnia 29 stycznia 2021 r., II KK 419/20, Lex 3267921; wyrok SN z dnia 19 lipca 2023 r., IV KK 174/23, Lex 3586109). Powoduje to – wbrew temu, co sygnalizuje skarżący – że zawarte w zaskarżonym wyroku łącznym rozstrzygnięcia z punktów II, III i V, jako ingerujące wprost w treść prawomocnego wyroku łącznego wydanego w sprawie Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej z dnia 22 stycznia 2024 r. o sygn. II K 230/23, nie wywołały skutku w postaci utraty mocy tego wcześniejszego wyroku łącznego.

Stwierdzenie zatem zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej doprowadzić musiało do uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. To jednak nowe kary pozbawienia wolności wymierzone na podst. art. 91 § 3 k.k. z naruszeniem zasady *rei iudicatae* zostały następnie przez sąd I instancji spięte klamrą kary łącznej z nowymi wyrokami skazującymi wydanymi wobec M. L. . Należy też zaznaczyć, że choć *prima vista* treść mającego zastosowanie art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w kontekście normy wynikającej z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. może sugerować konieczność umorzenia postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego, to jednak decyzja taka nie byłaby zasadna. Wobec skazanego niezbędne jest ponowne dokonanie wynikającej z art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 575 § 1 k.p.k. oceny konieczności wydania nowego wyroku łącznego.

W sytuacji, w której w obrocie prawnym nadal funkcjonuje wyrok łączny Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej z dnia 22 stycznia 2024 r. o sygn. II K 230/23, Sąd Rejonowy w Kielcach musi dokonać zasadności wydania nowego wyroku łącznego w kontekście orzeczeń zapadłych w sprawach Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku, sygn. II K 2007/23 oraz Sądu Rejonowego w Kielcach, sygn. IX K 642/24. Przystępując do tej oceny, oprócz wiążącego go na podstawie art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. stanowiska Sądu Najwyższego, sąd I instancji weźmie również pod uwagę argumenty przedstawione w uzasadnieniu kasacji Prokuratora Generalnego odnośnie do potrzeby prawidłowego ustalenia stanu prawnego stanowiącego materialnoprawną podstawę orzekania. W razie stwierdzenia podstaw do wydania nowego wyroku łącznego sąd uczyni to, dbając o zgodność procedowania z normami prawa materialnego, mając w polu widzenia również fakt, iż kasacja w sprawie wniesiona została na niekorzyść skazanego M. L. .

Wobec zaistnienia podstawy uchylenia wyroku określonej w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., rozpoznawanie uchybień przedstawionych w kasacji Prokuratora Generalnego stało się na podst. art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. bezprzedmiotowe.

[J.J.]

[a.ł]

Adam Roch

Igor Zgoliński

Stanisław Stankiewicz